

第三章 吉迪披伦 (กิตติพิรุณ) 泰译本的翻译特色

第一节 译者简介

吉迪披伦 (กิตติพิรุณ)，泰名 ครุณี ชีระกิตติพงษ์ (拉鲁妮 提拉吉滴鹏)，中文名陈妙兰，公元 1970 年 8 月 11 日出生于泰国曼谷，祖籍广东普宁，她有七个兄弟姐妹。国立朱拉隆功大学 (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) 文学系毕业以后，随即进入一家日本经营的公司工作，在工作之余仍继续念中文 (普通话、广东话)、英语和日语，她对中文特别感兴趣，故中文泰译造诣很深。她从小就喜欢看武侠小说，也爱翻译，她把翻译当作自己的爱好，至今已翻译了三部武侠小说：《大人物》 (เทพบุตรยุทธจักร)、《湘妃剑》 (กระบี่สะท้านธรี) 和《白玉老虎》 (ยุทธจักรพยัคฆ์ขาวคำรณ)。《大人物》是她的第一部翻译作品，是从古龙的原著翻译过来的。能如此翻译在泰国为数并不多，因为在泰国同时精通中文和泰文的人才实在太少，多数中文作品的泰译本，皆是从英译本转译过来的。汉语和英语分属于不同的语系，是两种截然不同的语言；英语和泰语亦然。因此，从英译本转译过来的，难免会失去原来的面貌，甚至会出现误译。如：在中国贵州省贵阳市贵阳铁路的一块标示牌上，“贵阳”的英文被译成 “the expensive sun”，又如“投诉”直译成 “throws to tell”。诸如此类的中英翻译，若再转译成泰文，岂不面目全非，贻笑大方？吉迪披伦 (กิตติพิรุณ) 是从原本直接翻译的，还会出现类似问题吗？这有待深入研究。

第二节 采用直译法

《大人物》主要人物有三：田思思、杨凡与秦歌。风华正茂的田思思，为了要寻找她心目中的“大人物”，那就是既英俊又潇洒，无论谁都想与其亲近

的秦歌。爱情使她勇敢，不畏艰辛，不惜离家出走。谁知在寻寻觅觅途中却碰到她最讨厌的人儿——既胖且矮又丑的杨凡。女主角田思思几经波折，也不知经过多少风风雨雨，最后终于找着了真正的“大人物”，而这“大人物”不是别人，竟是其未婚夫杨凡。

古龙写这部武侠小说，其内容除了心理描写和景物描写等之外，其余全都是对话。笔者发现，在这部《大人物》的泰译本中译者除了人物的名字、地名及与中国文化有关的词语采用音译外，其余的充分地采用了直译的方法。难能可贵的是译者能如茅盾先生在《“直译”与“死译”》一文中所说，不妄改原文的字句，所以原文里的谁与谁“道”，译者全部照翻。其实，有的“道”字可以不翻，但译者为了忠于原文，也不怕读者嫌枯燥，从开头一直“道”（กล่าว) 到最后。

古龙所著的武侠小说，以充满哲理著称，《大人物》也不例外，里面有很多至理名言，译者也能采用直译的方法，非常确切地翻译过来。如下面所举的例子：

1) 原文：在家靠父母，出门靠朋友。(上 51 页)

译文：อยู่บ้านพึ่งบิดามารดา นอกบ้านพึ่งพาสหาย (หน้า 56)

2) 原文：每个人都认为越暗的地方越安全，这也是人们心里上的弱点。

(上 34 页)

译文：คนเรามักคิดว่าที่ที่มีดมืดที่สุดคือสถานที่ปลอดภัยที่สุด นี่คืจุดอ่อนในจิตใจมนุษย์

(หน้า 37)

3) 原文：我也许可以骗过你，骗过世上所有的人，却没法子骗得过自己。（上 63 页）

译文：เราอาจหลอกลวงเจ้าได้ หลอกลวงผู้คนบนโลกได้ แต่ไม่อาจหลอกลวงตนเอง
(หน้า 66)

4) 原文：死，并不可怕，可怕的是连死都死不了。（上 83 页）

译文：ความตายไม่ได้น่ากลัวแต่ที่น่ากลัวคือแน่นอนอยากตายก็ตายไม่ได้ (หน้า 85)

5) 原文：人活着，就得忍受。忍受的另一种意思就是奋斗！

(上 106 页)

译文：คนเราใช้ชีวิตอยู่บนโลกนี้ล้วนต้องอดทน คำว่าอดทนอาจหมายความถึงการ
ดิ้นรนต่อสู้ชนิดหนึ่ง (หน้า 104)

6) 原文：一沾上“钱”和“女人”，很多好朋友都会变成冤家。（上 158 页）

译文：เมื่อพูดถึงเรื่อง “เงิน” กับเรื่อง “ผู้หญิง” เพื่อนที่ดีอาจกลายเป็น
คู่อาฆาต (หน้า 155)

7) 原文：江湖中人们能看到的、听到的，只不过是光辉煌灿烂的那一面。却忘了光明的背后，必定也有阴暗的一面。（下 63 页）

译文：ในยุทธจักรที่ผู้คน ได้ยิน ได้ฟังมาเป็นเรื่องด้านที่มีเกียรติของเขา แต่ลืมไปว่า
เบื้องหลังเกียรติยศที่ได้มายังมี ด้านมืดซ่อนอยู่ (หน้า 287)

8) 原文：做了好事后，还不愿别人知道，才是真正的做好事。

(下 142 页)

译文：ทำเรื่องดีโดยที่ไม่ต้องให้ใครรู้ถึงจะเป็นเรื่องดีอย่างแท้จริง (หน้า 363)

9) 原文：但他若在你背后称赞你，就是真的称赞了。（下 148 页）

译文：หากเขาชมท่านลับหลังนั่นหมายถึงการชื่นชมอย่างแท้จริง (หน้า 369)

10) 原文：你若天天到大饭馆、大酒楼去，也会觉得没意思的，偶尔到这里来几次就会觉得很新鲜，很好玩。（下 160 页）

译文：หากท่านไปร้านอาหาร หรือ ภัตตาคารทุกวัน จะรู้สึกว่ามีอะไรน่าสนใจ แต่หากมาที่นี่โดยบังเอิญสักหลายครั้ง จะรู้สึกแปลกใหม่น่าสนใจ (หน้า 379)

第三节 译文适时加注

武侠小说《大人物》中收有大量体现中国宗教文化、饮食文化、茶酒文化等的词语，有时还会引经据典。由于文化背景、语言习惯以及语言自身特点等各不相同，某些译文不可避免地会为读者所不能理解，译者为了适时帮助读者理解，又能保留住原著的文化及语言特色，吉迪披伦采用了两种加注方式，一种是在正文中随文注释并以括号标识，另一种是用脚注。

一、随文注释

元宵节 เทศกาลหยวนเซียว (งานประดับโคมไฟ) บทที่ 1 หน้า 16

江南七虎 เจียงหนานฉีหู่ (เจ็ดพยัคฆ์เจียงหนาน) บทที่ 2 หน้า 18

西游记 ซีหิวจี (ไซอิ๋ว) บทที่ 3 หน้า 33

相思豆 เซียงซือโต้ว (ถั่วชนิดหนึ่ง—เซียงซือแปลว่าคิดถึง) บทที่ 3 หน้า 48

女孟尝 หนีเหมิงฉาง (เหมิงฉางหญิง หมายถึง สตรีที่มีใจกว้างชอบคบค้าสมาคม)

บทที่ 4 หน้า 57

唐僧 ถังเซ็ง (พระถัง ซำจั๋ง) บทที่ 7 หน้า 135

花雕 ฮวาเตี่ยว (ฮวา แปลว่า ลวดลาย เตี่ยว แปลว่า แกะสลัก สุราชั้นเลิศของเมือง
เซาซิงบรรจุในขวดสลักลวดลายต่าง ๆ จึงเรียกชื่อนี้) บทที่ 8 หน้า 147

西施 ซื่อซือ (ไซซี—หญิงงามสมัยชุนชิวได้รับการยกย่องเป็นหนึ่งในสี่ยอดหญิงงามของ
จีน) บทที่ 9 หน้า 159

无名大师 อู๋หมิงต้าซือ (หลวงจีนนิรนาม) บทที่ 22 หน้า 340

武当 อู่ตัง (บู๊ตัง) บทที่ 29 หน้า 355

二、采用脚注*

中原孟尝 จงหยวนเหมิงฉาง * บทที่ 2 หน้า 16

*เหมิงฉางเป็นชื่อของขุนนางสมัยชุนชิวจันท้ว แซ่เถียน มีชื่อว่า เหวิน เป็นคนชอบคบค้า
สมาคมและใจกว้าง หากใครมีใจชอบคบหากับผู้คนและชอบต้อนรับแขกหรือจะได้รับการยกย่อง
เป็น เหมิงฉาง

三字经 คำราชนัจฉิง* บทที่ 2 หน้า 18

*คำราชนัจฉิงเป็นคำราโบราณคาดว่าเกิดขึ้นในสมัยราชวงศ์ซ่ง คำรานี้สอนเกี่ยวกับ
จริยธรรมและคุณธรรมในการดำเนินชีวิต แต่ละแถวมีตัวอักษรสามตัวเรียงกันสามวรรค ทั้งแถวมี
สิบสองตัวอักษร เสียงของอักษรแต่ละตัวอ่านได้คล้องปาก ทำให้จำได้ง่าย ใช้เป็นคำรา
กำหนดให้เรียนในชั้นพื้นฐาน

潘安 พานอัน* บทที่ 2 หน้า 26

*พานอันได้ชื่อว่าเป็นบุรุษหนุ่มรูปงาม ชายงามมักจะเรียกว่าเป็นพานอัน

猪八戒 จูปาเจี๋ย * บทที่ 7 หน้า 135

*จูปาเจี๋ยเป็นเสียงจีนกลาง ถ้าออกเสียงเป็นภาษาแต้จิ๋วคือ ตือโป๊ยก่ายหนึ่งในศิษย์เอกของถังซำจั๋ง มีร่างเดิม เป็น สุนัข

木鱼 ไม้เคาะมูหวิ* บทที่ 19 หน้า 304

*บักฮื้อ ไม้ที่ใช้เคาะเวลาสวดมนต์

太史公 ไท่สือกง * บทที่ 20 หน้า 315

*ไท่สือกง ชื่อหมาเขียน (ประมาณ 145—90 BC) ผู้แต่ง ” สือจี้ ” บันทึกประวัติศาสตร์ได้ชื่อว่าเป็นบิดา แห่งประวัติศาสตร์จีน

李探花 หลี่ทันฮวา * บทที่ 33 หน้า 354

* ตำแหน่งสอบเข้ารับราชการในสมัยโบราณ ที่หนึ่งเรียก จ้วงหยวน ที่สองเรียก ปังเหยียน และที่สามเรียก ทันฮวา

卤牛肉 หลู่หนิวโร่ว * บทที่ 24 หน้า 373

*เนื้อจีนใหญ่หมักด้วยเหล้าปรุงด้วยเต้าเจี้ยว ซีอิ้ว เกลือ และ เครื่องเทศ จากนั้นนำไปตุ๋น แล้วนำชิ้นเนื้อขึ้นมา ปล่อยให้ น้ำซุปรหอมหวานซึมเข้าไปในชิ้นเนื้อ

梁武帝 เหลียงอู่ตี้* บทที่ 31 หน้า 470

*เหลียงอู่ตี้ (502 - 549) กษัตริย์แห่งราชวงศ์เหลียง อยู่ในช่วงราชวงศ์หนานเฉา ของหนานเป่ย์เฉา (ราชวงศ์เหนือ - ใต้) เป็นผู้อุปถัมภ์ศาสนาพุทธเป็นอย่างดี พระองค์โปรดเล่นหมากล้อมมาก โดยมีหลวงจีนที่ทรงโปรดอยู่ รูปหนึ่งฉายาว่า “เคอโถว” (โจกศีระชะ) เป็นผู้ที่พระองค์สนทนาเรื่องหมากล้อมด้วยเสมอ วันหนึ่งขณะเล่นหมากล้อมกับข้าราชการอย่างดื้อมด้า หลวง

จินเคอโถวเข้าเฝ้าพอดี พระองค์ไม่ทันตั้งเครื่องขึ้น “มา” ทหารเข้าใจผิด คิดว่าตั้งสังหาร หลวงจีนจึงเป็นเหตุของการสังหารหลวงจีน

嵩山 ชงซัน* บทที่ 31 หน้า 472

*ชงซันเป็นหนึ่งในห้าบรรพตของจีน อยู่ในเหอหนาน เป็นที่ตั้งของวัดเส้าหลิน

从以上例子中，我们发现吉迪披伦能适时采用译文加注，不失为一个很好的解决办法。这么一来便可弥补文化差异给译文带来的缺憾。

第四节 小说中人物的名字及与中国文化有关的词语的翻译法

人名、地名等一般都是采用译音法。《大人物》里的人名和地名以及专有名词的翻译也一样，不过所采用的译音与前人相反。若看泰国的翻译史，尤其是对武侠小说的翻译，所有的译者（除了后期的弩·诺帕叻）所用的音译一向都以潮音为主。但吉迪披伦考虑到侨居本国的潮州人越来越少，潮州人后裔也不太懂潮州话了，若再沿用旧习恐怕读者难于理解，况且眼下正处于汉语热的年代，所以她对全书中的人名、地名以及其它专有名词统统采取汉语音译。如下面的例子：

一、人名

原名	译音
秦 歌	ฉินเกอ
田思思	เถียนซือซือ
欧阳美	โอยางเหมย์
张好儿	จางหัวเอ๋อร์
杨 凡	หยางฝาน

二、地名

锦绣山庄	จิ้นชิวซันจวง
江南	เจียงหนาน
虎丘	หูชิว
梵音寺	วัดฟานอิน
八卦门	สำนักปากว้า

三、其它

元宵节	เทศกาลหยวนเจียว (เทศกาล)
三字经	ตำราซานจื่อจิง (ตำราหนังสือ)
中原孟尝	จงหยวนเหมิงฉาง (คำชื่นชม)
木鱼	ไม้เคาะมู่หู่ (ชื่อของสิ่งของ)
相思豆	เซียงซือโต้ว (เป็นถั่วชนิดหนึ่งหมายถึงคิดถึง)

众所周知, 英语发音是以国际音标(IPA)为准, 汉语发音以北京语音为准, 泰语的发音却没有一定的准则。有的以国务院的译音表 (ตารางการแปลทับเสียงของสำนักนายกรัฐมนตรี) 为准, 有的以各自的出版社的译音表 (ตารางการแปลทับเสียงของแต่ละสำนักพิมพ์) 为准。吉迪披伦除了采用自己的出版社现有的译音表外, 还参考国务院与其它出版社的译音表。如: 花 (ฮวา)、玉 (อวี้)、兄弟 (เซวียงตี้) 等, 力求标准, 虽然这样读者可能会觉得难读甚至感到别扭。

第四章 两种泰译本的比较

在翻译史上，有些杰出的作品，在不同年代会有不同的译本。对同一著作的不同译本作比较，可以发现接受国文学趣味乃至语言与文化等的变化，不仅不同年代的译者对原著的感悟和理解不完全一致，而且“翻译者多多少少都在使他的译作符合自己时代的口味，使他所翻译的过去时代的作品现代化^{[1] (p.36)}”。同一个作品——《大人物》却出现两个大到风格、小到遣词用字都不完全相同的泰译本，这是很值得比较的。

以下是两个泰译本各方面的比较：

一、书名

书名是一部作品最醒目、最能吸引读者的部分，因此，作者在取名时会特别讲究，译者亦然。为了使读者易于理解书的主要内容，译者会很认真地对待，采用种种译法，常见的有直译、意译、音译、夸张译法或以作品中的故事情节另外命名。第一位译者——沃·纳曼伦把《大人物》译为《ผู้ยิ่งใหญ่》，属直译；第二位译者——吉迪披伦把《大人物》译为《เทพบุตรยุทธจักร》，属意译。笔者认为无论是直译还是意译，均各有千秋。但美中不足的是沃·纳曼伦的译本没有把原名放上去。

二、各章标题

《大人物》各章的标题并不长，绝大多数都是名词或短语。两部译作在各章标题的翻译上也体现出明显的差异。

章数	原文标题	沃·纳曼伦 译	吉迪披伦 译
第一章	红丝巾	อิทธิพลแพรวแดง	แพรวแดง
第二章	一百零八刀	แผลจาก 108 ดาบ	108 ดาบ
第三章	金丝雀和一群猫	คีรีบุณ กับ แมว	นกคีรีบุณ กับ ฟุ่่งแมว

^[1] 张隆溪选编. 比较文学译文集[M].北京: 北京大学出版社. 1982.

第四章	优雅的王大娘	ตัวเนี้ยที่นุ่มนวล	หวังคำเหนียงอันสูงส่ง
第五章	王大娘的真面目	โฉมหน้าที่แท้จริง	โฉมหน้าที่แท้จริงของหวังคำเหนียง
第六章	粉红色的刀	สาเหตุที่ต้องฆ่า	ดาบสีชมพู
第八章	上西天的路途	บนเส้นทางวิบาก	หนทางสู่จุดหมาย
第九章	排场十足的张好儿	โฉมงามที่น่าสนใจ	จางห่าวเออร์ผู้วางก้าม
第十一章	安排	แผนของเตี้ยเฮ่าอี้	จัดฉาก
第十三章	不是好事	มิใช่เรื่องมงคล	ไม่ชอบมาพากล
第十四章	男人喜欢到的地方	ที่ซึ่งบุรุษพอใจ	สถานที่บุรุษชอบไป
第十五章	秦歌，秦歌	พบนั่นกอ จนได้	ฉินเกอ ฉินเกอ
第十六章	大英雄本色	บุคลิกผู้ยิ่งใหญ่	ธาตุแท้วีรบุรุษ
第十八章	鬼屋	หลงเข้าห้องปีศาจ	บ้านผีสิง
第十九章	少女的心	หัวใจครุณีน้อย	จิตใจของหญิงสาว
第二十章	似真似幻	คล้ายจริงคล้ายมายา	จริง ๆ เท็จ ๆ

从以上的比较中，可以看出，第一、二章的标题，吉迪披伦直译为“แพรวแดง”、“108 ดาบ”，与原文一样，而沃·纳曼伦却译为“อิทธิพลแพรวแดง”（红丝巾的威力）、“แผลจาก 108 ดาบ”（伤疤来自 108 刀）。笔者认为两者的译法各有千秋。第三、四、五章吉迪披伦还是采用直译法，但沃·纳曼伦把第三章的标题译为“คีรีบูน กับ แมว”（金丝雀和猫），原文标题里的“一群”没有译；第四章的标题译为“ตัวเนี้ยที่นุ่มนวล”（和蔼的大娘），与原文有点出入；第五章只译“真面目”，可让读者去猜，到底是谁的真面目。笔者以为沃·纳曼伦有加有减的译法也不错。第六章吉迪披伦依旧是直译，但沃·纳曼伦却译为“สาเหตุที่ต้องฆ่า”（必杀的原因），既不是直译也不是意译，而是相当好地概括

了该章的内容与内涵。第八章的“西天”，佛教徒指极乐世界，小说中用来比喻没钱用“难”，想赚钱更“难”，有如上西天。沃·纳曼伦将之意译为“บนเส้นทางวิบาก”（险恶的道路），所用词句简练，意思也自然，且更贴近原文；而吉迪披伦好似对“西天”这个词有所误解，因此误译为“หนทางสู่จุดหมาย”（往目标的路途）。第九章叙述张好儿出场时那体面的场合，所以原文以此情景作为标题。沃·纳曼伦则以本章中对张好儿的形象描写，如“她的确很漂亮，风姿也的确很优美”^{[1] (p162)}，而译为“โฉมงามที่น่าสนใจ”（令人感兴趣的美人儿）；而吉迪披伦是根据季公子所说的一段话“这因为男人都是贱骨头。她架子越大，男人越想跟她上床”^{[2] (p157)}来给这一章作为标题：“จางห่าวเอ๋อร์ผู้วางก้าม”（摆架子的张好儿）。第十一章沃·纳曼伦译为“แผนของเตี้ยเหยี้ย”（张好儿之计），吉迪披伦译为“จัดฉาก”（虚构背景）。通过比较，两种翻译前优后劣。吉迪披伦所译的字数与原文相等，但意思却相去十万八千里。第十三章“不是好事”，沃·纳曼伦直译为“มิใช่เรื่องมงคล”（不是吉事），而吉迪披伦却译为“ไม่ชอบมาพากล”（不对劲）。第十四章吉迪披伦采用直译，忠于原文，但沃·纳曼伦把“男人喜欢到的地方”译成“ที่ซึ่งบุรุษพอใจ”（男人满意的地方）。第十五章的“秦歌、秦歌”，吉迪披伦以普通话音译，与原文对等，沃·纳曼伦译为“พบ ฉินกอนได้”（终于见到秦歌）。第十六章两位译者均采用直译，不过吉迪披伦所用的词语稍胜一筹，其实“大英雄本色”杨汉川先生译为“วีรกรรมวีรบุรุษ”^{[3] (p45)}早已成为名句，广被引用。第十八章的“鬼屋”，吉迪披伦还是采用直译法，沃·纳曼伦把“鬼屋”译为“หลงเข้าบ้านปีศาจ”

[1] 古龙. 大人物[M]. 台北: 华新出版有限公司, 1969年.

[2] 同上.

[3] เตียรชัย เอี่ยมวรเมธ พจนานุกรมจีนไทย สำนักพิมพ์รวมสาสน์ ปี 2542

（迷入魔鬼屋），两者所译虽各有所长，但吉迪披伦能聪明地运用对等词语，为本国读者所乐于接受，笔者认为此不失为成功的译例。第十九、二十章两位译者都用直译法，但沃·纳曼伦比较忠于原文，吉迪披伦把“是真是幻”译为“จริง ๆ เท็จ ๆ”（真真假假），使用形容词的重叠式，使读者易读易解，算得上是佳译。

三、原著中的人名、地名以及专有名词

一个时代有一个时代的流行语，一个时代也有一个时代的翻译。在沃·纳曼伦那个年代，泰华社会流行的是潮州话，人们所熟悉的也是潮州话，故他的译作里的人名、地名以及专有名词均用潮州话音译；而吉迪披伦着手翻译此书时正处于汉语热的时代，所以，她对全书中的这些专有名词都用汉语音译。试比较如下：

原文	沃·纳曼伦	吉迪披伦
杨凡	เอี้ยฮ่วม	หยางฝาน
田思思	ซั้งซ้อซ้อ	เถียน ซ้อ ซ้อ 注释：เถียนเป็นแซ่ซ้อซ้อ แปลว่ากรุ่นคิด
秦歌	จิ้นกอ	ฉิน เกอ 注释：บทเพลง
小姐	เอี้ยเจี้ย	คุณหนู
姑娘	ครุณีน้อย	หญิงสาว
丫鬟	เอี้ยเท้า	หญิงรับใช้
虎丘	โหล้วทิว	คอยพยัคฆ์
锦绣山庄	ตึกกิมซัวซัวจิ่ง	จิ้นซัวซันจวง 注释：หมู่บ้านวิจิตร

对以上的人名，沃·纳曼伦翻译时只是简单地用潮州话音译了事；而吉迪披伦的翻译则多采取汉语音译加注法来体现人名的概念意义。至于人称代词，沃·纳曼伦还是用潮州话音译，尤其是“丫鬟”误译为“เอี้ยเท้า”（丫头），如此翻译，相信当年的一部分读者能理解，可是当今的读者一定会觉得莫名其妙，难以理解；吉迪披伦则尽量采用意译方式，同时用本国读者熟悉的

对等词。此外，地名泰译，沃·纳曼伦用潮州话音译生硬，吉迪披伦或用意译或用汉语音译加注法，简约明了地揭示原文专名的文化内涵，再现了原文语音艺术的寓意美。通过比较，笔者认为，用潮州话音译也好，或用汉语音译也罢，无论哪种语言，在泰语里，有些是无法译出正确之音，所以译者最好在译音后面加注原文，如：“เสี่ยวเจี๋ย”（小姐）、“จิ้ง”（庄）、“เถียน”（田）、“หยาง”（杨）、“ฉิน”（秦）以免误解，而且，在将泰译后的语料还原为汉语时，才不会遇到无所适从的尴尬局面。

四、成语的翻译

成语是人们在长期使用语言的过程中创造出来的，一般都具有浓厚的民族、历史和地方色彩。成语是语言的精华，它具有言简意赅、形象生动、趣味隽永的特点。

汉语中的成语一向就很丰富，可是泰语中的成语却很少，所以在进行翻译时，碰上一条成语，想找一条含义与之相当的泰语成语比较难。虽然如此，一般译者为了让读者易于理解，会想方设法尽量采用泰语中固有的成语，而不去费力翻译。《大人物》的两位译者对此是否如此处理的？请看下面几个例子：

- 1) 原文：这红丝巾的本身仿佛就能带给人一种不屈不挠的勇气！
（第 9 页）

沃译：ผืนแพรแดงนี้ คล้ายดั่งสามารถกระตุ้นความกล้าหาญ ให้แก่ผู้คนจนยืนหยัด อยู่
ได้ ไม่สยบต่ออิทธิพลใดๆ (หน้า 4)

吉译：แพรแดงเส้นนี้ นำมาซึ่งความกล้าหาญ ยอมหักไม่ยอมงอ (หน้า 11)

- 2) 原文：“锦绣山庄”终年都有客人，许许多多从四面八方来的客人，
田心从他们嘴里听到许许多多又可怕，又好听的故事，然后再
回来说给她的小姐听。（第 14 页）

沃译：ก็มีชั่วช้าจิ้ง มีผู้มาเยี่ยมเยือนช้วนาคาปี อาคันตุกะจาก ทิศทางต่างๆ มากมาย
ก่ายกอง ซึ่งชิมได้ฟังเรื่องที่ทั้งน่ากลัวน่าฟังจากปากคำของพวกเหล่านั้นแล้ว
กลับมาเล่าให้เสี่ยวเจี๋ย ของนางฟังอีกต่อหนึ่ง (หน้า 16)

吉译：จีนชั่วชั้นจวงมีคนเข้าออกตลอดปี เป็นแขกเหรื่อมากมายจากทั่วทุกสารทิศ เกียนชินได้ยินเรื่องเล่าที่น่ากลัวน่าฟังจากปากพวกเขาล้วนนำมาเล่าให้คุณหนู ของนางฟัง (หน้า17)

3) 原文：他单枪匹马上虎丘，找到那七只老虎，虽然将其中两只老虎刺伤，但自己也被老虎刺了一百零八刀。（第 17 页）

沃译：ท่าน**บุกเดี่ยว**ขึ้นไปบน โส้ว กิว หาพยัคฆ์ร้ายทั้ง เจ็ดตัวนั้น มาดเม้นจะแทง พยัคฆ์ร้ายบาดเจ็บไปสามคน แต่ ตัวเองกลับถูกพยัคฆ์แทง หนึ่งร้อยแปดดาบ (หน้า21)

吉译：ถูกต้อง ย่อมต้อง**ไปเพียงลำพังกับม้า หนึ่งตัว ทวน หนึ่งด้าม** เมื่อพบกับ เจ็ด พยัคฆ์ แม้เขาจะทำให้ พยัคฆ์สองตัวบาดเจ็บแต่เขากลับถูกแทงถึง 108 ดาบ (หน้า 19)

4) 原文：他不但身子像是铁打的，胆子也像是铁打的。大家都以为他这次侥幸逃了活命之后，一定会谈虎色变了。（第 17 页）

沃译：ท่านไม่เพียงมีร่างหลอมจากเหล็กเท่านั้น ขวัญก็คล้ายหลอมจากเหล็กเช่นกัน คนทั้งปวงต่างเข้าใจหลังจากท่านรอดชีวิตอย่างโชคช่วยในครั้งนั้นแล้ว ครา หลังพอเอ่ยถึงพยัคฆ์เป็นต้อง**หน้า เฝือด ขาว** ทันทิแน(หน้า 22)

吉译：ร่างกายของเขาราวหลอมจากเหล็กไหล ความกล้าหาญของเขายิ่งแข็งแกร่ง ประดุจเหล็กใคร ๆ ต่างคิดว่า เขารอดชีวิตมาได้นับเป็นโชควาสนา หากพูดถึง เจ็ดพยัคฆ์คงต้องกลัวจน**หน้าออดสี** (หน้า 19)

5) 原文：因为那时他们自己也已经骑虎难下，因为那时这件事已经轰动了江湖，已经有很多人专程赶到虎丘中看热闹。（第 18 页）

沃译：เนื่อง เพราะพวกมันตอนนั้นก็คล้าย**ขี่เสือยากลง** เนื่องเพราะตอนนั้นเรื่องราว ได้เล่าลือจนสะเทือนแผ่นดิน มีคนมากมายที่สนใจเดิน ทางขึ้นไปดูความ ครึกครื้นบน โส้วกิวแล้ว (หน้า 34)

吉译：เนื่องเพราะพวกมันเหมือน**ขี่อยู่บนหลังเสือ** และเนื่องจากเรื่องนี้เป็นที่เลื่องลือ ไปด้วยุทธจักร มีคนมากมายเดินทางขึ้นไปเพื่อชมการต่อสู้บนคอยพยัคฆ์ (หน้า 20)

- 6) 原文：因为大家全都知道秦歌受了多么大的罪，忍受了多么大的痛苦，大家谁都不忍令他功亏一篑，都希望能看到他亲手杀了这七只老虎。（第 19 页）

沃译：เนื่องเพราะคนทั้งปวงต่างทราบ ฉันทนทุกข์ทรมานใหญ่หลวงปานนั้น ออกล้นความเจ็บปวดรุนแรงปานนั้นแล้ว คนทั้งปวงจึงไม่อาจหักใจมิตเห็นท่าน ล้มเหลวกลางคัน ต่างหวังจะได้เห็นฉันทกลงมือสังหารพยัคฆ์ร้ายทั้งเจ็ดด้วยตัวเอง (หน้า 25)

吉译：เนื่องเพราะทุกคนต่างทราบว่า ที่ฉันทนลำบากเข็ญนั้น ทุกคนไม่อาจให้เขาเหนื่อยเปล่า ทุกคนต่างต้องการให้เขามาเจ็ดพยัคฆ์ด้วยตัวเอง (หน้า 21)

- 7) 原文：外面的世界是那么美丽，那么辽阔，尤其是江南，现在是万紫千红，繁花似锦的时候。（第 22 页）

沃译：โดยภายนอก สวยงามกระไรปานนั้น กว้างขวางกระไรปานนั้น โดยเฉพาะก้นหน้าตอนนี้เป็นฤดูบุบผาเบ่งบานสะพรั่ง หมู่มไม้ ใบหญ้าสวยงามราวกำมะหยี่ (หน้า 34)

吉译：โลกภายนอกกว้างใหญ่สวยงาม โดยเฉพาะเจียงหนาน ตอนนี้เป็นเวลาอันเหมาะสม (หน้า 24)

- 8) 原文：去去去，现在就去，却不知小姐你是想做雄赳赳，气昂昂的花木兰呢，还是做个文质彬彬，风流潇洒的祝英台？(第 23 页)

沃译：ไป ไป ไป ไปในบัดนี้เลยแต่มีทราบ เลี้ยวเจียว่านคิดจะเป็นบุรุษที่องอาจสง่า ดุจตั้งฮัวมู่หลานหรือนักศึกษาที่รุ่มกริ่มนมนวลตั้งจ๊กเอ็งไท่ ? (หน้า 37)

吉译：ไป ไป ไป ไปในบัดนี้เลย มีทราบว่าคุณหนูท่านต้องการแต่งเป็น ฮัวมู่หลาน ที่กล้าหาญหรือแต่งเป็น จูอิงไถ ผู้ทรงภูมิปัญญา (หน้า 25)

- 9) 原文：这样子太穷凶恶极了，胆小的女孩子不被你活活吓死才怪。（第 24 页）

沃译：ที่ท่านี่ดูร้ายจนสาหัสเกินไปแล้ว ครุณีที่ขัวญอ่อนไม่ถูกท่านขู่จน ฝ่อตายทั้งเป็นที่ประหลาดยิ่ง (หน้า 40)

吉译：ท่านดูร้ายป่าเถื่อน หากเป็นสตรีขวิญอ่อน หากไม่ถูกข่มขู่จนตกใจตายทั้งเป็น ก็
แปลกไปแล้ว (หน้า 27)

10) 原文：金子有时也能说话的，而且比世上所有的花言巧语都更能打
动女人的心。（第 165 页）

沃译：บางครั้งทองคำก็สามารถพูดได้ และยังโยกคลอนจิตใจสตรีได้มากกว่า
ถ้อยร้อยการที่ลื่นหูทั้งหมดในโลกนี้ (หน้า 354)

吉译：ทองคำบางทีก็พูดได้ทั้งยังพูดได้ไพเราะจับใจหญิงสาวกว่าสิ่งคำพูดหวาน ๆ
ใดในโลกเสียอีก (หน้า 161)

11) 原文：一个人若想不挨饿，就得有自力更生的本事，只要是正正当当
的赚钱，无论干什么都不丢人的。（第 147 页）

沃译：คนเราหากคิดจะไม่อดอยากก็ต้องมีความสามารถหรืออาศัยกำลังตัวเองไปหา
เงินมาเลี้ยงชีพ ขอเพียง หา เงินในสัมมาอาชีพะ มีว่ากระทำเยี่ยงไร ก็ไม่เป็นที่
อับยศ (หน้า 313)

吉译：คนผู้หนึ่งหากไม่ต้องการอดตาย ต้องทำงานเลี้ยงตัวเอง ขอเพียงเป็นเงินที่หา
มาได้อย่างสุจริต ย่อมไม่ว่าทำอะไรล้วนไม่ใช่เรื่องน่าอาย (หน้า 144)

12) 原文：这七只老虎一看到漂亮女孩子就好像饿狗看到了肉骨头，不管
三七二十一就把这女孩子抢上山去。（第 16 页）

沃译：เจ็ดพยัคฆ์พอเห็นครุฑที่สวยงาม ก็คล้ายสุนัขขอโซ พบกระดูกมีเนื้อดีไม่
เกี่ยวข้องกับสนใจใดใด คร่าตัวครุฑน้อยขึ้นเขาไปทันที (หน้า 20)

吉译：วันนั้นขณะที่เจ็ดพยัคฆ์ขึ้นเขาไปชุมนุมกัน ระหว่างทางพบกับสาวงามนาง
หนึ่ง เจ็ดพยัคฆ์พอพบเห็นหญิงงามก็ไม่ผิดกับสุนัขเห็นกระดูกดีเนื้อ ไม่
คิดหน้าคิดหลังคร่าหญิงสาวนางนั้นไป (หน้า 18)

13) 原文：她们都是夜猫子，现在只能没精打采，但一到晚上，立刻就
会变得生龙活虎一样。（第 57 页）

沃译：พวกนางล้วนเป็นแมววิกาล ตอนนี้อยู่แต่ซึมเซา แต่พอถึงราตรี นางจะ
กลับกลายเป็น คล้ายเสือร้ายมังกรคะนองทันที (หน้า 121)

吉译：พวกนางล้วนแต่เป็นแมวราตรี ตอนนี้ไม่มีชีวิตชีวา แต่พอถึงยามค่ำคืน จะเปลี่ยนเป็นมีชีวิตชีวาขึ้นมา (หน้า 80)

14) 原文：田大小姐从来未用过别人的东西，若要她吃别人剩下的东西，那简直更不可思议。(第 61 页)

沃译：ซึ่งตัวเสี่ยวเจียไม่เคยรับทานของผู้อื่นเหลือมาก่อนเลย หากจะให้นางรับทานของที่ผู้อื่นเหลือ นับว่าเป็นเรื่องยากมากกว่าปาฏิหาริย์ (หน้า 131)

吉译：คุณหนูเถียนไม่เคยใช้สิ่งของร่วมกับผู้อื่นมาก่อน หากนางรับประทานสิ่งของที่ผู้อื่นรับประทานเหลือก็นับว่า แปลกประหลาดมากแล้ว (หน้า 84)

通过以上译例的比较，我们发现，两位译者可谓费尽心机，所译的文字各有千秋，也各有得失。笔者将之总结如下：

例数	成语	沃·纳曼伦	吉迪披伦
1	不屈不挠 ：面对恶势力的压力或碰到大的困难，不屈服，不低头。	采用意译法，意思与原文差不多。	像是用对等成语，但意思不符。“ยอมหักไม่ยอมงอ” (宁可折断，不可弯曲)倒像中国另外一条成语“宁可玉碎，不可瓦全”。
2	四面八方 ：指周围各个方面各个地方。	意译为“ทิศทางต่างๆ” (各个方向)不太贴切。	套上原有成语。

3	单枪匹马： 比喻单独行动，无人帮助。	采用意译。译得可谓简练至极，既形象又明了。	采用意译兼直译。译为“ไปเพียงลำพัง กับม้าหนึ่งตัวทวนหนึ่งค้ำ ”（单独一个人与一匹马一把枪）过于生硬，同时只是翻译其表面意思，而没有把成语的内涵译出来。
4	谈虎色变： 比喻一提及可怕的事物，精神就紧张，脸色就变了。	“พอเอ่ยถึงพยัคฆ์เป็นต้องหน้าเผือด ขาวทันทีแน่”（一谈到虎必定马上脸白色）	“หากพูดถึงเจ็ดพยัคฆ์ต้องกลัวจนหน้าถอดสี”（若谈到七只虎恐会怕到脸变色）
5	骑虎难下： 比喻做事遇到困难，又不能停下，进退两难。	采用直译，而且是逐字翻译，字数与原文相等，字句虽简短，但读起来生硬不易上口。	套上意思相近，泰人熟悉的泰语成语。
6	功亏一篑： 比喻一件事只差最后一点就没有全部完成。	采用意译。“ล้มเหลวกลางคัน”（半途而废）	采用意译。“เหนื่อยเปล่า”（劳而无功）
7	万紫千红： 形容春色艳丽，百花齐放。比喻事物丰富多采或景象繁荣兴旺。	采用意译。 “บุบผาแบ่งบานสะพรั่ง” (花儿盛开)	避开不译。
8	文质彬彬： 形容举止文雅，态度从容。	“นักศึกษาที่กรุ่มกริมนี้มนวล”（心中愉快、温柔的学士）	“ทรงภูมิปัญญา” (才华具备)

9	穷凶恶极： 极其残暴凶恶。	“ดุร้ายจนสาหัสเกินไป” (太凶恶)	“ดุร้ายป่าเถื่อน” (凶恶野蛮)
10	花言巧语： 指虚伪而动听的用来迷惑人的话。	“ถ้อยร้อยการมที่ลื่นหู” (顺耳语句)	“คำพูดหวาน ๆ” (甜言蜜语)
11	自力更生： 比喻不依赖外力，看自己的力量重新兴盛起来。	“อาศัยกำลังตัวเองไปหาเงินมาเลี้ยงชีพ” (靠自己的力量去谋生)	“ทำงานเลี้ยงตัวเอง” (做工养活自己)
12	不管三七二十一： 比喻说话办事不顾及后果。	“ไม่เกี่ยวข้องกับสนใจใคร่” (不关心任何事)	“ไม่คิดหน้าคิดหลัง” (不前思后想)
13	生龙活虎： 比喻矫健活泼，生气勃勃。	“คล้ายเสือร้ายมังกรคะนอง” (恶虎腾跃之龙)	“มีชีวิตชีวา” (有精神)
14	不可思议： 形容无法想象或不可理解。	“เรื่องยากยิ่งกว่าปาฏิหาริย์” (比奇迹还要难)	“แปลกประหลาดมาก” (特别古怪)

译者在翻译此等字数较少而蕴含信息量相对较大的成语时，如找不着一条含义与之相当的泰语成语时，就必须适当采取增译（或文内注释及文外注释）等变通手法，以确保信息量最大限度的保留。

结语

翻译是国际间文学交流的最直接最普遍的手段，中国文学与泰国文学发生关系主要是通过翻译来实现的。

翻译的最基本的定义是将一种语言转换为另一种语言，而翻译的标准是忠于原著，故本人把古龙《大人物》的原著与沃·纳曼伦的“ผู้ยิ่งใหญ่”和吉迪披伦的“เทพบุตรยุทธจักร”这两种泰译本进行对照，以看出两位译者的忠实程度。

在泰国的翻译史上，早就存在着“直译”、“意译”和“音译”等翻译方法。“直译”就是所谓忠于原文。通过比较，不难发现沃·纳曼伦的译本主要是采用“直译”，虽算得上忠于原著，但严谨不足。此外，尚有“随意译”，这可能是为了迎合读者的阅读口味，强调文本的可读性。专有名词则全部采取潮语音译。吉迪披伦的译本也同样以“直译”为主，但吉迪披伦在翻译上极其认真。首先，不论在多么艰辛的条件下，她都坚持翻译。其次，慢工出细活，对于翻译作品慢慢体会、准确把握后，才动手翻译。在翻译过程中，总是反复推敲，精细修改，直至满意为止。碰到把握不准的词语，还不时打电向有关单位求证或求助。故翻译一部《大人物》竟花了整整一年的时间。其三，虚心学习老一辈的翻译经验，掌握翻译技巧，不断提高自己的翻译水平。

总的说来，沃·纳曼伦是以翻译武侠小说而出名，成为泰华译坛上的骄子，他本人也因之受到翻译界的推崇与爱戴。他译的书受到广大读者的欢迎，一版再版。吉迪披伦在这方面虽还赶不上他，但古人说：“长江后浪催前浪，世上新人赶旧人。”所以若只以《大人物》的泰译作比较，本人发现，吉迪披伦的译本要比沃·纳曼伦的稍胜一筹。